

**ROLA RODZICÓW W PROCESIE
WYCHOWAWCZYM W ŚWIETLE
RÓŻNYCH AKTÓW PRAWNYCH
JAK WSPIERAĆ DZIECKO
W ROZWOJU SPOŁECZNYM?**

**RODZICE - PIERWSI I NAWAŻNIEJSI
NAUCZYCIELE I WYCHOWAWCY
RODZINA - PIERWSZA I NAJWAŻNIEJSZA
PLACÓWKA WYCHOWAWCZA**

Rodzicielstwo jest bardzo specyficzną i odpowiedzialną funkcją. Każdy rodzic bowiem, kształtuje osobowość dziecka. To w środowisku rodzinnym następuje uczenie się wzorców zachowań i więzi, które stanowią bazę dla relacji interpersonalnych w dalszym życiu. Dzieci uczą się poprzez obserwację (rodziców, ich zachowań) i modelowanie (dziecko modeluje zachowania rodziców, a jeśli rodziców z nim nie ma, to powtarza zachowania zaczerpnięte z rzeczywistości realnej lub wirtualnej, które niekoniecznie muszą być właściwe dla prawidłowego rozwoju psychicznego).

NA CZYM POLEGA WYCHOWANIE DZIECKA?

Wychowanie dziecka to kształtowanie jego osobowości, postaw emocjonalnych i systemu wartości. To także wyposażenie dziecka w umiejętności współżycia społecznego, kształtowanie poczucia obowiązkowości i odpowiedzialności oraz szeregu innych cech potrzebnych w prawidłowym funkcjonowaniu osobniczym i społecznym.

Działania wychowawcze rodziców obejmują:

- oddziaływania fizyczne, takie jak: dbałość o zdrowie, życie, sprawność fizyczną dziecka, wypoczynek, odpowiednie warunki mieszkaniowe, ubranie i wyżywienie,
- oddziaływania duchowe: wpajanie dziecku zasad moralnych, zasad współżycia społecznego, kształtowanie charakteru i nawyków.

OBOWIĄZKI RODZICÓW W ŚWIETLE RÓŻNYCH AKTÓW PRAWNYCH

Europejska karta
praw człowieka
i obowiązków
rodziców

Według Europejskiej karty praw człowieka i obowiązków rodziców, rodzice mają obowiązek:

- wychowywać swoje dzieci w sposób odpowiedzialny i nie zaniedbywać ich,
- wychowywania swoich dzieci w poszanowaniu i akceptowaniu innych ludzi i ich przekonań,
- osobiście włączać się w życie szkół ich dzieci i stanowić istotną część społeczności lokalnej,
- poświęcać swój czas i uwagę swoim dzieciom i ich szkołom, tak aby wzmocnić ich wysiłki skierowane na osiągnięcie określonych celów nauczania,
- poznać siebie nawzajem, współpracować ze sobą i doskonalić swoje umiejętności „pierwszych nauczycieli” i partnerów w kontakcie: szkoła – dom. (Art. 2- 10)

OBOWIĄZKI RODZICÓW W ŚWIETLE RÓŻNYCH AKTÓW PRAWNYCH

Według Konwencji Praw Dziecka:

Rodzice lub w określonych przypadkach opiekunowie prawni ponoszą główną odpowiedzialność za wychowanie i rozwój dziecka.

Jak najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka ma być przedmiotem ich największej troski. (Art. 18)

Rodzice (rodzic) lub inne osoby odpowiedzialne za dziecko (opiekunowie prawni) ponoszą główną odpowiedzialność za zabezpieczenie, w ramach swych możliwości, także finansowych, warunków życia niezbędnych do rozwoju dziecka. (Art. 27)

OBOWIĄZKI RODZICÓW W ŚWIETLE RÓŻNYCH AKTÓW PRAWNYCH

Kodeks
rodzinny
i opiekuńczy

- Władza rodzicielska powinna być wykonywana tak, jak tego wymaga dobro dziecka i interes społeczny. (Art.95, § 3)
- Dziecko pozostające pod władzą rodzicielską winno rodzicom posłuszeństwo, a w sprawach, w których może samodzielnie podejmować decyzje i składać oświadczenia woli, powinno wysłuchać opinii i zaleceń rodziców formułowanych dla jego dobra. (Art. 95, § 2)
- Rodzice wychowują dziecko pozostające pod ich władzą rodzicielską i kierują nim. Obowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka i przygotować je należycie do pracy dla dobra społeczeństwa odpowiednio do jego uzdolnień. (art. 96, § 1)

NA CZYM POLEGA KIEROWANIE DZIECKIEM ?

Kierowanie dzieckiem to podejmowanie odpowiedzialnych decyzji, m.in. w sprawach obywatelstwa dziecka, zmiany imienia i nazwiska, określenia miejsca pobytu, sposobu leczenia, światopoglądu, wyboru kierunku edukacji, sposobu wychowania, rozwoju zainteresowań, wyjazdów zagranicę, regulowanie oraz nadzorowanie trybu życia dziecka, w tym ochrona dziecka przed zagrożeniami i demoralizacją. W swoich decyzjach wobec dzieci rodzice powinni kierować się przede wszystkim podstawowym kryterium dobra dziecka i zgodności z interesem społecznym.

Swoją pieczę nad dzieckiem rodzice powinni sprawować z należytą starannością.

OBOWIĄZKI RODZICÓW W ŚWIETLE RÓŻNYCH AKTÓW PRAWNYCH

**Kodeks
rodzinny
i opiekuńczy**

Nienależyte wykonywanie władzy rodzicielskiej skutkuje ingerencją sądu rodzinnego i opiekuńczego, który w zależności od stopnia zagrożenia dobra dziecka może wydać stosowne zarządzenie, m. in.:

- zobowiązać rodziców do określonego zachowania,
- poddać wykonywanie władzy rodzicielskiej nadzorowi kuratora sądowego,
- ograniczyć władzę rodzicielską,
- zawiesić ją,
- pozbawić władzy rodzicielskiej,
- pozbawić rodziców osobistej styczności z dzieckiem (art. 109 KR).

OBOWIĄZKI RODZICÓW W ŚWIETLE RÓŻNYCH AKTÓW PRAWNYCH

PRAWO OŚWIATOWE

Art. 40. 1 Rodzice dziecka podlegającego obowiązkowi szkolnemu są obowiązani do:

- 1) dopełnienia czynności związanych ze zgłoszeniem dziecka do szkoły;
- 2) zapewnienia regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia szkolne;
- 3) zapewnienia dziecku warunków umożliwiających przygotowywanie się do zajęć;

2. Rodzice dziecka podlegającego obowiązkowi nauki, na żądanie wójta gminy (burmistrza, prezydenta miasta), na terenie której dziecko mieszka, są obowiązani informować go o formie spełniania obowiązku nauki przez dziecko i zmianach w tym zakresie.

3. Rodzice dziecka realizującego obowiązek szkolny lub obowiązek nauki poza szkołą na podstawie zezwolenia, są obowiązani do zapewnienia dziecku warunków nauki określonych w tym zezwoleniu.

RODZIC I SZKOŁA A ROZWÓJ SPOŁECZNY DZIECKA

Proces rozwoju dziecka obejmuje różne sfery, w tym także sferę społeczną. Na umiejętności społeczne dziecka wpływa wiele czynników – jak już wspomniano wcześniej, najważniejszym i pierwszym jest środowisko rodzinne. Później dochodzi środowisko rówieśnicze, środowisko szkolne, środowisko wirtualne, itd.

Szkoła pełni funkcję wspierającą rodziców w wychowywaniu dziecka.
Jednakże efektywność wsparcia ze strony szkoły, zależy w bardzo dużym stopniu od jakości współpracy rodziców ze szkołą.

RODZIC I SZKOŁA

1. Rodzice i nauczyciele powinni być dla siebie sprzymierzeńcami, którzy dążą do stworzenia jak najlepszych warunków rozwoju dla swoich dzieci i wychowanków.
2. Współpraca nauczyciela i rodziców musi opierać się na wzajemnym szacunku, świadomości roli, jaką sprawuje rodzic nad swoim dzieckiem oraz roli nauczyciela, któremu je powierza. Obie strony muszą traktować siebie partnersko, podchodzić z zaufaniem i życzliwością. Rodzice nie powinni wypowiadać się na temat nauczycieli przy dziecku; nie powinni wykorzystywać też swojej roli rodzica do tzw. „przywoływania do porządku nauczyciela”.
3. Rodzic powinien pamiętać, że jest najważniejszą osobą w życiu dziecka i że to on modeluje jego zachowania w różnych sytuacjach, wobec rówieśników i osób dorosłych.

RODZIC I SZKOŁA

Wspólne działania rodziców i szkoły w kształtowaniu umiejętności społecznych dziecka powinny dążyć do:

1. określenia wartości, które są ważne w procesie wychowania,
2. ustalenia zasad, które powinny być przestrzegane przez dziecko i konsekwentnie egzekwowane przez rodzica i nauczycieli,
3. do pozostawienia dziecku możliwości samodzielnego działania w sferze rówieśniczej dziecka, dania mu szansy na samodzielne rozwiązanie konfliktu czy problemu,
4. uświadamiania dziecku, że samodzielne wymierzanie sprawiedliwości jest niezgodne z zasadami; wskazywania konstruktywnych sposobów rozwiązywania sytuacji konfliktowych,
5. uczenia szacunku wobec innych i kształtowania u dziecka odpowiedzialności za jego słowa i czyny,
6. ujawniania złych zachowań, nazywania ich i wyciągania konsekwencji, co będzie skutkowało w przyszłości zwiększeniem odpowiedzialności dziecka za swoje słowa i czyny; kamuflowanie czy rozmywanie problemu, doszukiwanie się winy w innych, nie wyeliminuje niepożądanych postaw i zachowań.

APEL DZIECKA DO RODZICA

1. Nie psuj mnie dając mi wszystko, o co Cię proszę! Niektórymi prośbami jedynie wystawiam Cię na próbę.
2. Nie obawiaj się postępować wobec mnie twardo i zdecydowanie! Daje mi to poczucie bezpieczeństwa.
3. Nie pozwól mi utrwalać złych nawyków! Ufam, że Ty pomożesz mi się z nimi uporać.
4. Nie postępuj tak, abym czuł się mniejszy niż jestem! To sprawia, że postępuję głupio, aby udowodnić, że jestem duży.
5. Nie karć mnie w obecności innych! Najbardziej mnie przekonujesz, gdy mówisz do mnie spokojnie i dyskretnie.

APEŁ DZIECKA DO RODZICA

6. Nie ochraniaj mnie przed konsekwencjami tego co zrobiłem!
Potrzebne mi są również bolesne doświadczenia.

7. Nie przejmuj się zbytnio moimi małymi dolegliwościami!
Pomyśl jednak czy nie staram się przy ich pomocy przyciągnąć
twojej uwagi.

8. Nie gderaj! Będę się bronił, udając głuchego.

9. Nie dawaj mi pochopnych obietnic! Czuję się bardzo
zawiedziony, gdy ich później nie dotrzymujesz .

10. Nie przeceniaj mnie! To mnie krępuje i niekiedy zmuszony
jestem do kłamstwa, aby nie sprawić Ci zawodu.

APEL DZIECKA DO RODZICA

11. Nie zmieniaj swoich zasad postępowania w zależności od układów!
Czuję się wtedy zagubiony i tracę wiarę w Ciebie i w siebie.
12. Nie zbywaj mnie, gdy zadaję Ci pytania! Ja znajdę informację gdzie indziej, ale chciałbym żebyś Ty był(a) moim przewodnikiem po świecie.
13. Nie mów, że mój strach i moje obawy są głupie! Dla mnie są bardzo realne.
14. Nigdy nawet nie sugeruj, że Ty jesteś doskonały i nieomylny!
Przeżywam bowiem zbyt wielki wstrząs gdy widzę, że nie jesteś taki.
15. Nigdy nie myśl, że usprawiedliwianie się przede mną jest poniżej Twojej godności! Wzbudza ona we mnie prawdziwą serdeczność.
16. Nie zabraniaj mi eksperymentowania i popełniania błędów! Bez tego nie mogę się rozwijać.
17. Wspieraj mnie, kiedy tego potrzebuję.
18. Nie myśl, że sam sobie dam radę, bo jestem już duży.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

